

V. ULUSAL DENİZ KAPLUMBAĞALARI SEMPOZYUMU

KUŞADASI

Sempozyum Programı ve Özetler Kitabı

Orman, Su Varsa Hayat Var

Dalyan Yuvalama Kumsalında Predasyonun Etkisi ve Kafesleme Yöntemlerinin Etkinliği

Ally Keyya¹, Ayfer Şirin², Yusuf Katılmış^{1,2}, Musa Azmaz³, Eyup Başkale^{1,2}, Doğan Sözbilen^{2,3}, Yakup Kaska^{1,2}

¹ Pamukkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, DENİZLİ

² Deniz Kaplumbağaları Araştırma, Kurtarma ve Rehabilitasyon Merkezi (DEKAMER)

³ Pamukkale Üniversitesi, Acıpayam Meslek Yüksekokulu, Veterinerlik Bölümü, DENİZLİ

Türkiye kumsallarında deniz kaplumbağaları koruma çalışmaları başladığından bu yana Dalyan-İztuzu kumsalındaki deniz kaplumbağası yuvaları için en büyük doğal problem tilki ve porsuk predasyonlarıdır. Her yıl üreme sezonu boyunca yapılan arazi çalışmalarında predasyona karşı bütün yuvalar kafeslenmekte ve kontrol edilmektedir ancak özellikle 2000'lerin ikinci yarısında predasyon nedeniyle yuvaların çoğu tahrip olmaya başlamıştır. Predasyona karşı koruma önlemlerinin artırılması amacıyla 2010-2017 yılları arasında yapılan çalışmalarla kum altı düz kafeslere ek olarak yuvanın 4 kenarına da 15 cm'lik yan kafesler eklenmiştir. Bu yan kafeslerin ölçüleri, sonraki yıllarda ise 25 cm'ye çıkarılarak daha da etkili bir kafesleme modeli uygulanmıştır. Ayrıca kafesler dört yanında kazık çakılarak kuma iyice sabitlenmektedir. Kafesleme yöntemi ilk kez 2011'de denenmiştir. Çalışmalara göre 2010 yılından günümüze kadar yuvalara bırakılan toplam 249.415 yumurtadan 40.777'si (%16,34) predasyona uğramıştır. Çalışmanın başlangıcı 2010 yılında yuvaların %63,56'sı (%37,57 tam predasyon, %25,99 yarı predasyon) predasyona uğrarken yan kafes modeli uygulaması ile birlikte, 2011-2017 yılları arasında bu oran en yüksek %39,27 (2013) ve en düşük %17,17 (2016) olmuştur ve yuva koruma başarısı belirgin şekilde artırılmıştır. Yöntem, predasyonun yoğun olduğu ve kum altı düz kafesin korumada yetersiz kaldığı bölgelerde uygulanarak yuva başarısının artmasına katkı sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Koruma, kafes, Dalyan, Populasyon, Deniz kaplumbağası.